

06.03.2025

135/03.00.00.00/2022

Hallituksen esitys
eduskunnalle laiksi
raideliikennelain
muuttamisesta

Risto Saari LVM
kirjaamo@lvm.fi

Viite

Lausuntopyyntönnö 22.1.2025

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/18156/2024

Lisälausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi raideliikennelain ja liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

HSL kiittää lausuntomahdollisuudesta ja saadusta lisääjasta 7.3.2025 asti. Aiempi lausuntomme toimitettiin junaliikenteen näkökulmasta, lisälausunnossa keskityimme raitio- ja metroliikenteeseen pykäliin 164, 164 a ja 164 b, muihin kohtiin ei ole lausuttavaa.

§164

HSL ei pidä 164 §:n muutosesitystä kannattavana. HSL:n kilpailuttaessa raitiovaunuliikennettä voi tulla tilanne, jossa 159 §:ssä tarkoitettuja toiminnanharjoittajia voisi olla samalla kertaa useampia. Tällöin olisi epäselvää, maksettaisiinko korvaukset vain kerran vai useampaan kertaan.

Toimintaympäristön muuttuessa ja useampien operaattoreiden tullessa markkinoille, olisi hyvä jos pykälää 164 § vuosimaksusta tarkennettaisiin myös niin, ettei kesken vuotta mahdollisesti vaihtuvan operaattorin vuoksi jouduta maksamaan tuplahintaa. Käytännössä operaattori hinnoittelee valtiolle maksettavat kiinteät kulut osaksi tarjoushintaa, jolloin laskun maksaa liikenteen tilaaja ja päällekkäiset maksut menevät samasta pussista.

Perusteluissa kerrottiin, että muutos halutaan, *jotta eri kaupunkien kaupunkiraideliikennettä kohdeltaisiin myös maksusääntelyssä tasapuolisesti ja yhdenmukaisesti*. HSL:lle jäi epäselväksi, miten tämä poisto edistäisi tasapuolisuutta ja yhdenmukaisuutta, eli kaipaisimme myös tähän tarkennusta.

§164 a

HSL pitää hyvänä, että kaupunkiraitteiden turvallisuuteen panostetaan ja yhteistyötä aikaistetaan, mutta toivoo että lainsäädännön tekstiä

tarkennettaisiin, jotta väärintulkintojen riski pienenesi. Nyt jää turhan epäselväksi tarkoitetaanko uusilla alueilla uusia kaupunkeja vai uusia alueita kaupunkien sisällä.

HSL:n omistajakunnat vastaavat itse uuden kaupunkiliikenneinfran rakennuttamisesta valitsemallaan tavalla, jolloin heidän näkökulmansa tulee ottaa lainmuutoksissa huomioon erityisesti pykälässä 164 a.

§164 b

Esityksessä asetettu tavoite, jonka mukaan lain 159 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan on huolehdittava matkustajille annettavasta tiedosta häiriötilanteessa ja sen kestosta, on yleisesti kannatettava. Käytännössä sen toteuttaminen on kuitenkin haasteellista, sillä suurin osa matkustajaviestinnästä kulkee HSL:n tai muiden liikenteen tilaajien järjestelmien ja palveluiden kautta. Erillisten matkustajatiedotusjärjestelmien luominen ei ole kustannustehokasta eikä esimerkiksi toiminnanharjoittajilla ole välittämättä sopimusliikenteessä nykyisin omia mobiilisovelluksia.

Toimijoiden tuleekin ensisijaisesti tuottaa ja asettaa saataville tarvittavat matkatiedot poikkeustilanteista, jotta tieto voidaan välittää asiakkaille informaatiokanavasta riippumatta. Tämä linjaus olisi myös yhdenmukainen eurooppalaisen sääntelyn kanssa, jossa lipun myyneellä taholla on velvollisuuksia tiedottaa palvelun käytettävyydestä. Esitystä tulisikin täydentää siten, että toiminnanharjoittajan velvollisuus on toimittaa tarvittavat matkatiedot tilaajan määrittelemään yhteyspisteeseen vaaditussa muodossa. Mikäli tilaajalla ei ole omaa järjestelmää tai kansallista yhteyspistettä ei voida hyödyntää, vastuu matkustajatiedotuksesta jää toiminnanharjoittajalle.

Matkustajien oikeuksia koskevat kysymykset ovat myös osittain kuluttajasuojalainsäädännön piiriin kuuluvia, eikä lainsäädännössä ole tarkoituksenmukaista määritellä yksityiskohtaisesti, millä tavoin tieto tuotetaan. Lain tulisikin keskittyä tiedon saatavuuden varmistamiseen ja tehokkaaseen tiedonvälitykseen asiakkaan näkökulmasta.

Lisätietoja antaa Johanna Wallin.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Vesa Silfver
Toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä XX.XX.202X. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.